

Ehdotus	A 2047/UHN
Tekijä	Jäsenet
Käsittelijä	Kestävä Pohjola -valiokunta

A 2047/UHN Jäsenehdotus yhteispohjoismaisesta kestävästä kalastuksen linjauksesta Itämerellä ja muilla pohjoismaisilla merillä

Jäsenet ehdottavat, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että hyödynnetään tutkimukseen pohjautuvia varoituksia, varauksia ja epävarmuuksia siten, että Pohjoismaat yhdessä pyrkivät vahvistamaan huolellista soveltamista silloin, kun havaitaan varoitussignaaleja epäselvistä syy-yhteyksistä niiden tekijöiden välillä, jotka vaikuttavat meriympäristöön luoden mahdollisesti merkittäviä seurauksia ekosysteemeille. Muun muassa EU:n kalastuskiintiöissä tulee huomioida tutkimustiedon antamat varoitukset, varaukset ja epävarmuudet ja pyrkiä täyttämään EU-lainsäädännön tavoitteet kantojen ennallistamiseksi tuottaville tasoille.

että edistetään Itämerestä ja muista pohjoismaisista meristä pyydettyä kalan käyttöä ensisijaisesti ihmisravinnoksi.

että pyritään parantamaan ICESin neuvontaa: Pohjoismaiden tulee pyrkiä edistämään sitä, että ICESin ja STECF:n neuvonta kalastusmahdollisuuksista ja kalastuspolitiikan teknisistä säännöksistä tukee myös hyvän ympäristön tilan saavuttamista.

että edistetään ekosysteemilähtöistä hallintoa: päätösten tulee perustua kokonaisarviointeihin ekosysteemin tilasta ja kalastuksen vaikutuksista meristrategiadirektiivin tavoitteiden täyttymiseen, ei pelkästään yksittäisten lajien tuottoa koskeviin ennusteisiin.

että harkitaan tilapäisiä pyyntikieltoja ja muita vaikuttavia keinoja silloin, kun kalakan-toja uhkaa romahdus tai ne ovat romahtaneet. Mitä tulee turskaan ja silakkaan, voi olla tarpeen rajoittaa tiettyä kalastusta esimerkiksi 12 meripeninkulman ulkopuolisilla alueilla, etenkin silakan ja muiden rannikkokalakantojen kutupaikkojen suojelemiseksi. Tämä tulee toteuttaa yhdessä rannikkokalastukselle myönnettävän tuen kanssa.

Taustaa

Itämeri on yksi maailman eniten rehevöityneistä, saastuneista, lämmenneistä ja ylikalastetuista meristä. Mittavista toimista huolimatta monet kaupallisesti tärkeät

kalakannat – etenkin turska, silli/silakka ja kilohaili – ovat vähentyneet voimakkaasti. Suuri osa niistä on EU:n tuottavien kantojen tavoitetasojen alapuolella, jotkut jopa historiallisen alhaisilla tasoilla. Kansainvälinen merentutkimusneuvosto (ICES) on usein ilmoittanut, että kalastuskiintiöitä on pienennettävä voimakkaasti, joskus tiettyjen kantojen kohdalla nollassa, jotta mahdollistetaan EU:n kalastuspolitiikassa tavoiteltu elpyminen.

EU:n ministerineuvosto on kuitenkin toistuvasti päättänyt isommista kiintiöistä kuin mitä EU-komissio on ICESin neuvojen perusteella ehdottanut. Usein tähän on vaikuttanut painostus jäsenmailta, joilla on iso kalastuselinkeino ja vaikutusvaltainen jalostus-ollisuus. Tuloksena on ollut kantojen jatkuva kutistuminen ja vakavia seurauksia paitsi kalakannan tulevalle uusiutumiselle, myös kalastuselinkeinolle, rannikkoalueiden yhteisöille, meren ravintoverkoille ja luonnon monimuotoisuudelle.

Ruotsin linjana on useimmiten ollut, että kiintiöt asetetaan varovasti, jotta tulevaisuuden tuotanto kasvaisi, mutta usein se on jäänyt yksin EU-komission kanssa tai saanut rajallisesti tukea.

Ongelmana on ollut, että monet ovat tulkinneet ICESin tieteellisiä neuvoja väärin. Our Baltic - huippukokouksessa Tukholmassa syyskuun 2025 lopussa EU:n kalastuskomissaari Costas Kadis totesi, että ICESin neuvot sallituista saaliista tarkoittavat kattoa, ei tavoitetta. Hän korosti myös, että on tärkeää huomioida ICESin varaukset ja varoitukset. ICESin neuvoa-antavan komitean puheenjohtaja sanoi samassa yhteydessä, että ICESin tiedot saalistasoista ovat verrattavissa nopeusrajoituksiin. Ne toimivat hyvin normaaleissa olosuhteissa, mutta Itämeren olosuhteet eivät nyt ole normaalit.

Visio 2030:n mukaan Pohjolan tulee olla maailman kestävin ja integroiduin alue vuoteen 2030 mennessä. Pohjoismailla on pitkät perinteet kestävässä luonnonvarojen hyödyntämisessä ja niillä on yhteinen etuvyöhyke Itämerellä ja Kattegatin salmessa. Tiukempaan kiintiöpolitiikkaan ja muihin suojelutoimiin tähtäävä pohjoismainen yhteistyö vahvistaisi ajan myötä kalakantoja ja EU:n kalastuspolitiikan legitimitettä, lähettäisi selkeän signaalin ekosysteemejä koskevasta yhteisestä vastuusta ja tukisi sitä, että kestävä kalastuksen hoito on edellytys elintarviketurvallisuudelle ja rannikkokulttuurille pitkällä aikavälillä.

Pohjoismaiden yhteisellä linjalla voisi olla merkittävä vaikutus EU:n maatalous- ja kalastusneuvostossa, etenkin jos se myös kytketään Pohjoismaiden ministerineuvoston meri- ja ilmastoalalla tekemään työhön.

Tukholmassa, 15. huhtikuuta 2026 klo 00.00

Heléne Björklund (S)
Maria Stockhaus (M)
Ann-Christine Frohm (SD)
Johan Andersson (S)
Staffan Eklöf (SD)
Gunilla Carlsson (S)
Ann-Sofie Alm (M)
Per-Arne Håkansson (S)
Anna-Lena Hedberg (SD)
Eva Lindh (S)

Lars Püss (M)
Lars Mejern Larsson (S)
Kjell-Arne Ottosson (KD)
Åsa Karlsson (S)
Johnny Svedin (SD)
Lotta Johnsson Fornarve (V)
Helena Storckenfeldt (M)
Catarina Deremar (C)
Helena Gellerman (L)
Rebecka Le Moine (MP)